

Záznam výsledků
4. porady ad hoc skupiny expertů
„Management sedimentů“
Mezinárodní komise pro ochranu Labe (MKOL)
ve dnech 4. 11. – 5. 11. 2010 v Praze

Přítomni: viz prezenční listina (příloha 1)

BOD 1 Zahájení, schválení programu jednání

Poradu zahájil a řídil předseda, pan Dr. Heininger. Paní Dr. Wenzel, pan Thode a paní Brunar byli omluveni. Jako další zástupce ekologické organizace ARNIKA se jednání zúčastnil pan Dr. Peterlík.

Ustálený bod 2 programu jednání bude pro tuto poradu a budoucí porady rozšířen o problematiku „Strategie pro ochranu mořského prostředí“. Pod bodem 10 bude pojednána i problematika „Možnosti nakládání z hlediska hydromorfologie“. Po společném projednání budou body 8 a 9 zintegrovány do bodu 11. Poté byl program jednání schválen.

BOD 2 Stručné informace o aktivitách k implementaci Rámcové směrnice o vodách (MKOL, Strategie pro ochranu mořského prostředí, národní a evropské aktivity)

MKOL:

- 23. zasedání MKOL ve dnech 7. 10. a 8. 10. 2010 v Drážďanech:
 - MKOL schvaluje mandát ad hoc skupiny expertů „Povrchové vody využívané pro plavební účely“ (příloha 2), předsednictví převezme německá strana.
 - MKOL souhlasí s ustavením ad hoc skupiny expertů „Management množství vod“ a s jejím mandátem. Předsednictví převezme česká strana (příloha 3).
 - Obě ad hoc skupiny expertů jsou přímo podřízeny pracovní skupině WFD a budou úzce spolupracovat s pracovními skupinami a skupinami expertů MKOL.
 - Předseda, pan Dr. Heininger, informoval MKOL o činnosti ad hoc skupiny expertů „Management sedimentů“ od 22. zasedání MKOL ve dnech 20. 10. - 21. 10. 2010 v Hradci Králové (příloha 4).
 - Mandát ad hoc skupiny expertů „Management sedimentů“ byl rozšířen o úkol spolupráce s pracovními skupinami a skupinami expertů MKOL při řešení otázek souvisejících s nakládáním se sedimenty (příloha 5).
 - Česká republika převezme předsednictví v MKOL v období od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2013.
- Dne 8. 10. 2010 se konala slavnost u příležitosti 20. výročí založení MKOL.
- Závěrečný protokol z 23. zasedání MKOL včetně příloh je k dispozici v intranetu MKOL.

- Pan Dr. Heininger podal zprávu o navázání kontaktu se sekretariátem Mezinárodní komise pro ochranu Dunaje ve Vídni (doporučení od pana Rasta - viz bod Různé v záznamu výsledků 3. porady). V současnosti se na Dunaji problematika nakládání se sedimenty neprojednává, spolupráce se odkládá.

Německo:

- V Německu byl při Spolkovém úřadě námořní plavby a hydrografie (BSH) založen sekretariát „Ochrana mořského prostředí“ se sídlem v Hamburku. Sekretariát bude po stránce koordinace a organizace podporovat aktivity k implementaci Rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí ve Spolkové republice Německo a v pobřežních spolkových zemích Svobodné a hanzovní město Hamburk, Meklenbursko-Přední Pomořany, Dolní Sasko a Šlesvicko-Holštýnsko. Předmětem činnosti sekretariátu jsou také povinnosti, vyplývající z Úmluvy o ochraně mořského prostředí oblasti Baltského moře a severovýchodního Atlantiku a dále ze směrnic EU.

V současnosti se za účelem zjištění stavu životního prostředí mořských vod provádí inventarizace ve vztahu k deskriptorům 7 (*změny hydrografických podmínek*) a 8 (*znečišťující účinek škodlivých látek*).

- Novelizace vodního práva je ukončena, nový vodní zákon SRN (WHG) nabyl účinnosti dne 1. března 2010. Tím nyní ve vodním právě platí celostátní požadavky, jimiž je tato oblast legislativy harmonizována a koncipována transparentněji a přehledněji. Spolkové země mohou celostátní nařízení upravit, pokud se nejedná o předpisy ve vztahu k zařízením, resp. látkám, v současnosti se pracuje na transpozici zákona do zemského práva.
- V současnosti se na úrovni spolkových zemí diskutuje o spolkovém návrhu pro transpozici dceřiné směrnice 2008/105/ES, veřejné připomínkové řízení bude dne 17. 11. 2010, nařízení má nabýt účinnosti na jaře 2011. Německo nehodlá stanovit NEK pro sedimenty, směrnice 76/464 stanovuje mezní hodnoty pro plaveniny, limity pro sedimenty budou ustanoveny nově.
- Pan Netzband prezentoval publikaci evropské sítě **SedNet** „Integration of Sediment in River Basin Management“ a předal ji všem účastníkům.

Česká republika:

- Odborné zpracování transpozice dceřiné směrnice 2008/105/ES je ukončeno. Příslušná novela nařízení vlády č. 61/2003 Sb. je v současnosti k dispozici k legislativnímu schválení. Novela stanoví NEK pro sedimenty a má nabýt platnosti dne 1. 1. 2011.

BOD 3 Informace o pracovním procesu na národní úrovni

Německo:

- Třetí porada ad hoc skupiny expertů „Znečišťující látky a management sedimentů“ Společnosti oblasti povodí Labe (FGG Elbe) se uskuteční ve dnech 13. 2. - 14. 2. 2011.
- Koncepce stabilizace říčního dna Labe v úseku Mühlberg - soutok se Sálou byla prezentována veřejnosti v Hamburku. Byla založena odborná rada ze zástupců orgánů SRN, spolkových zemí, Vodních a plavebních úřad (WSA), nevládních organizací a dalších organizací. První jednání bylo začátkem září 2010, další následuje v květnu 2011.

Usnesení:

- Pan Hildebrandt připraví stručnou informaci o organizační struktuře výše uvedené odborné rady a zašle ji sekretariátu. Dokument bude přeložen a přiložen k záznamu výsledků jako příloha 6.

Zodp.: pan Hildebrandt, sekretariát

Česká republika:

- Úkoly z poslední porady v Hamburku byly řešeny v přímé spolupráci státních podniků Povodí s Ministerstvem životního prostředí a dalšími odbornými institucemi.

BOD 4 Usnesení o relevantních přítocích Labe, včetně příslušných referenčních profilů a jejich kvantitativních charakteristik

Na základě předlohy Sed04_10-04-01rev. bylo ukončeno odsouhlasení relevantních přítoků Labe, včetně příslušných referenčních profilů. Stanovené přítoky jsou uvedeny v příloze 7 a kvantitativní charakteristiky průtoku vody a dynamiky splavenin v příloze 8.

BOD 5 Usnesení o výběru relevantních znečišťujících látek na základě přímých a nepřímých požadavků kvality, o hodnocení kvalitativního stavu sedimentů a o operativních cílech pro znečišťující látky v rámci trvalého nakládání se sedimenty v povodí Labe

Na základě předloh Sed04_10-06-01a a Sed04_10-06-01b bylo rozhodnuto o relevanci jednotlivých znečišťujících látek. Pro každou znečišťující látku byl pro hodnotu „nejlepší“ kvalita sedimentů v rámci koncepce MKOL pro nakládání se sedimenty (příloha 9) převzat nejpřísnější požadavek platný v České republice nebo Německu, a to s ohledem na nároky vyplývající z požadavků užívání. Přitom se jedná o základní charakteristiky, na jejichž základě bude třeba vytvořit klasifikační systém sedimentů v povodí Labe (milník 2). V důsledku toho nepředstavují hodnoty, které by bylo třeba v povodí Labe celoplošně dodržet nebo o ně usilovat ve smyslu operativních cílů. Naopak tyto hodnoty vyplynou až z klasifikace a ze specifických požadavků regionů pro dosažení nadregionálních cílů. Rovnocenně integrovány jsou požadavky Rámcové směrnice o vodách, Rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí a požadavky na užívání.

BOD 6 Usnesení o výběru relevantních kritérií pro charakterizaci kvantitativního a hydromorfologického stavu sedimentů, o jejich hodnocení a o příslušných operativních cílech v rámci trvalého nakládání se sedimenty v povodí Labe

Projednání tohoto bodu se zúčastnili dva zástupci Ministerstva životního prostředí České republiky, pan Pravec (ad hoc skupina expertů „Povrchové vody využívané pro plavební účely“) a pan Pytloun (ad hoc skupina expertů „Management množství vod“).

Na 3. poradě v Hamburku bylo předběžně vybráno 6 relevantních kvantitativních a hydromorfologických kritérií:

- variance šířky / hloubky
- průchodnost pro sedimenty

- průměrná změna nadmořské výšky dna – bilance sedimentů
- zrnitostní složení substrátu dna
- břehová struktura
- poměr recentní údolní nivy / marše a morfologické údolní nivy / marše

Ze strany delegací nebyly vzneseny žádné námítky. První tři indikátory se shodně využívají v obou státech, další tři jsou analogické a umožňují srovnatelné hodnocení. Tím jsou český a německý postup k hodnocení stavu sedimentů z hydromorfologického hlediska a příslušné výsledky hodnocení kompatibilní.

Německo bude k technicko-metodické realizaci uplatňovat integrovaný model údolní nivy INFORM Spolkového ústavu hydrologického (BfG) s modulem ValMorph, v České republice bude využita metodika HEM a systém ARROW, který spravuje ČHMÚ. Oba postupy obsahují pětistupňový systém hodnocení, který v souladu s Rámcovou směrnicí o vodách klasifikuje „1“ jako nejlepší a „5“ jako nejhorší hodnocení, a garantují kompatibilitu a po obsahové straně věrohodné vyjádření výsledků hodnocení.

Pan Rast upozornil na hodnoticí metodiku Šindlara, která využívá klasifikace podle [Rosgena](#) (Method for classifying streams and rivers based on common patterns of channel morphology). Delegace vzaly tuto poznámku na vědomí.

Pan Pravec a pan Pytloun považovali za možné, aby prezentovaná kritéria k charakterizaci kvantitativního a hydromorfologického stavu sedimentů byla využita i v rámci práce dané ad hoc skupiny expertů.

Usnesení:

- Delegace vypracují v přímé spolupráci na základě dokumentu ad hoc pracovní skupiny „Znečišťující látky a management sedimentů“ (SSeM) pracovní skupiny OW Společenství oblasti povodí Labe (FGG Elbe) - příloha 10 - přehledný popis jednotlivých indikátorů a zašlou jej sekretariátu.
- Metody ValMorph a HEM umožní porovnatelné hodnocení jednotlivých vodních útvarů z hydromorfologického pohledu.
- Pan Dr. Heininger poděkoval panu Pravcovi a panu Pytlounovi za účast, kterou ocenil jako první krok spolupráce mezi ad hoc skupinami expertů. Požádal o vzájemnou výměnu pracovních a časových plánů ad hoc skupin expertů.

Zodp.: 1. odrážka: pan Dr. Vollmer, pan RNDr. Langhammer, sekretariát
3. odrážka: sekretariát

BOD 7 Manipulace na údolních nádržích na českém úseku Labe (z hydromorfologického hlediska)

Pan Medek vystoupil s přehlednou prezentací manipulace na údolních nádržích v českém úseku Labe. Z návazné diskuse vyplynuly zajímavé nové a rozšířené aspekty.

Usnesení:

- Obě delegace byly požádány, aby položily odborné otázky nevyřešené v rámci diskuse a další odborné otázky k problematice nakládání se sedimenty v nádržích prostřednictvím sekretariátu panu Medkovi, který na ně odpoví rovněž prostřednictvím sekretariátu.

Zodp.: pan Medek, sekretariát

BOD 8 Souhrnný přehled starých ekologických zátěží na toku a v toku významných pro jakost sedimentů

Bod bude projednán na 5. poradě, viz bod 11.

BOD 9 Souhrnný přehled významných aktuálních vnosů (emisí) a odhad jejich podílu na zatížení sedimentů

Bod bude projednán na 5. poradě, viz bod 11.

BOD 10 Inventarizace dostupných možností (stav techniky) nakládání se zatíženými jemnými sedimenty a dostupných možností z hlediska hydromorfologie, včetně znázornění kladů a záporů pro životní prostředí a využívání vod

Německá delegace předložila pracovní předlohu Sed04_10-10-01 „Přehledný seznam dostupných možností nakládání s jemnými sedimenty (stav techniky) zatíženými znečišťujícími látkami“ se shrnutím a (prázdnou tabulkou) - příloha 11. Zde by měl být uveden výčet všech možností nakládání s jemnými sedimenty, které jsou nebo by mohly být uplatňovány v povodí Labe.

Německá delegace vysvětlila své představy o strukturovaném postupu při inventarizaci dostupných možností nakládání z hlediska hydromorfologie na základě předloženého přehledu. Česká strana v zásadě souhlasila s návrhem a považuje postup za účelný.

Usnesení:

- Delegace souhlasí s navrženou strukturou tabulky ke zdokumentování dostupných možností nakládání s jemnými sedimenty zatíženými znečišťujícími látkami a předají sekretariátu vyplněnou tabulku do příští porady ad hoc skupiny expertů.

Zodp.: pan RNDr. Kliment, pan Dr. Schwartz, sekretariát

- Na základě německého návrhu se delegace do 14. 1. 2011 dohodnou na společném postupu při zdokumentování dostupných možností nakládání z hlediska hydromorfologie a předají sekretariátu vyplněnou tabulku do 31. 3. 2010.

Zodp.: pan RNDr. Langhammer, pan Dr. Vollmer, sekretariát

BOD 11 Shrnutí: Stav plnění pracovního plánu podle hlavního milníku č. 1, závěry a příp. ustanovení k překonání deficitů

Pan Dr. Heininger prezentoval předlohu Sed04_10-11-01 pro bilanci za období říjen 2009 - září 2010.

Usnesení:

- Pan Dr. Heininger doplní bilanci plnění pracovního plánu v souladu s diskusí. Poté co delegace obdrží dokument, odsouhlasí jej a zašlou sekretariátu své představy do 15. 12. 2010 tak, aby mohl dokončit definitivní přílohu 12. Delegace souhlasí s navrženým postupem.

Zodp.: pan RNDr. Kliment, pan Dr. Vollmer, pan RNDr. Langhammer, sekretariát

BOD 12 Pořizování dat, výměna dat a georeferencované zobrazení – stav a další postup

Ad hoc skupina expertů se shodla, že není potřebný centrální sběr dat. Tematická data nezbytná např. pro vytvoření mapy, tabulky nebo grafu budou vyměněna na pracovní úrovni mezi zpracovateli výstupů.

Pro tuto výměnu dat je zapotřebí uvést způsob úpravy dat na národní úrovni, vyjmenovat zdroje dat a nadefinovat možnosti přístupu ke zdrojům dat.

Jako první společný výstup bude ve spolupráci mezi BfG a ČHMÚ zpracována základní mapa s relevantními přítoky Labe a příslušnými referenčními profily. Vedení této spolupráce převezme BfG.

Usnesení:

- Na příští poradě ad hoc skupiny expertů v dubnu 2011 budou projednány informace o úpravě dat na národní úrovni. Delegace si přes sekretariát navzájem vymění první informace potřebné k vytvoření definitivní předlohy pro 5. poradu do 15. 2. 2011.
- První návrh základní mapy bude připraven do 15. 2. 2011.

Zodp.: 1. odrážka: pan Dr. Schwartz, pan RNDr. Kliment, sekretariát
2. odrážka: pan Dr. Heininger, sekretariát

BOD 13 Centrální přehled literatury – stav a další postup

Usnesení:

- V rámci předlohy bude pan Dr. Schwartz prezentovat na 5. poradě ad hoc skupiny expertů v dubnu 2011 koncepci centrálního přehledu literatury.

Zodp.: pan Dr. Schwartz, sekretariát

BOD 14 Různé

- Pro 15. Magdeburský seminář o ochraně vod v říjnu 2012 v Hamburku bude připravena prezentace práce ad hoc skupiny expertů „Management sedimentů“.
- Před 15. Magdeburským seminářem o ochraně vod by se měl uskutečnit 3. kulatý stůl o integraci nakládání se sedimenty do správy povodí jako společná akce SedNet a MKOL.

BOD 15 Termín a místo konání příští porady

- 5. porada** ad hoc skupiny expertů „Management sedimentů“ se bude konat ve dnech 27. 4. a 28. 4. 2011 v Magdeburku s příjezdem dne 26. 4. 2011.
- 6. porada** ad hoc skupiny expertů „Management sedimentů“ se bude předběžně konat od 6. 6. do 10. 6. 2011 (23. kalendářní týden) v Brně.

Usnesení:

- Termín 6. porady (dva dny jednání, příjezd den předem) bude upřesněn po oznámení termínů jednání na úrovni EU nejpozději v lednu 2011.

Zodp.: pan RNDr. Kliment, pan Medek, sekretariát

Přílohy:

- Příloha 1: Prezenční listina
- Příloha 2: Mandát ad hoc skupiny expertů „Povrchové vody využívané pro plavební účely“ Mezinárodní komise pro ochranu Labe (MKOL)
- Příloha 3: Mandát ad hoc skupiny expertů „Management množství vod“ Mezinárodní komise pro ochranu Labe (MKOL)
- Příloha 4: Informace o práci ad hoc skupiny expertů „Management sedimentů“ pro 23. zasedání MKOL ve dnech 7. 10. - 8. 10. 2010 v Drážďanech
- Příloha 5: Mandát ad hoc skupiny expertů „Management sedimentů“ (stav: říjen 2010)
- Příloha 6: Koncepce stabilizace říčního dna Labe v úseku Mühlberg – ústí Sály
- Příloha 7: Relevantní vodní toky pro nakládání se sedimenty v povodí Labe
- Příloha 8: Kvantitativní charakteristiky průtoku vody a dynamiky splavenin v daných referenčních profilech
- Příloha 9: Relevantní znečišťující látky pro nakládání se sedimenty v povodí Labe
- Příloha 10: Hydromorfologické aspekty nakládání se sedimenty
- Příloha 11: Přehledný seznam dostupných možností nakládání s jemnými sedimenty (stav techniky) zatížených znečišťujícími látkami
- Příloha 12: Milník č. 1 - Analýza charakteristik (říjen 2009 - září 2010)